KÂZIM KARABEKİR

ÜLKÜMÜZ

KUVVETLİ BİR TÜRKİYEDİR

TÜSTAV

İktısadî Yürüyüş Matbaası ve Neşriyat Yurdu
İSTANBUL — 1947

Okumadan önce tertip hatalarının düzeltilmesi rica olunur.

Sayfa	Satır	Yanlış	Doğru
9	20	Şerefli	Şerefini
9	23	Yüceltmek	Yüceltmek işini yılmadan ve yorulmadan başaran meçhul askerlerimizi ve
15	7	ki	ki oda
15	9	istiklâl	istiklâli
16	17	kötü	bu kötü
17	31	Kurmay	Kurmay;
17	32	Subaylar	Subayları
18	9	o	öyle
21	22	eimekten	etmekten
23	1	hizmet	hiyanet
23	21	Labaratuvarında	Labaratuvarınızda
23	22	işlemek	işlemeniz
27	26	hamlelerimizin	hamlelerimizde
32	11	Şeydir.	Şeydir:
32	15	medenî	manevî
37	32	oradan	ve oradan
37	33	aranızda	aranızda ve
47	18	yine	, yine
47	20	nesillere	nesillere yol
48	2	Doğru yol	Doğrulma yolu
48	3	Bir	bin bir
48	24	görüp	, görgüyü

TUSTAV

KÂZIM KARABEKİR

ÜLKÜMÜZ

Kuvvetli bir Türkiyedir

TÜSTAV

İktısadî Yürüyüş Matbaası ve Neşriyat Yurdu
İSTANBUL — 1947

ÖN SÖZ

Benden «Türk Gençliğinin Ülküsü ne olmalıdır?» Sorusuna cevap veren bir eser yazmamı isteyenler çoktur. Bunlara, kısaca verebileceğim cevap şudur:

«KUVVETLİ BİR TÜRKİYE YARATMAK»

«Kuvvetli Türkiye»yi açıklayalım :

«Bataklıklardan, limansızlıklardan, her türlü yolsuzluktan, fakirlikten, bakımsızlık ve sıhhatsızlıktan, haksız ölümlerden kurtulmuş, ruhca ve bedence sağlam, Türklük duyguları aynı ve canlı, her sahada kalkınmış, şen, nüfusu iki kat artmış bir Türkiye.»

İşte bizim için müşterek ülkü bu olmalıdır.

Bizi bu ülküye kavuşturacak yol artık açılmış, birçok engeller ve zorluklar yenilmiştir. Ortada bu ülküye yöneldiğimizi gösteren eserler vardır. Fakat henüz yolun başlangıcındayız.

Hülyalara kapılmak yıkıcıdır. Liyakatsiz, haksız bir yer kapmak, menfaat kopartmak için cemiyet içinde saadet avcılığına çıkmak ise daha çok yıkıcı ve yakıcıdır. Bunun için ülkümüze ancak yapıcı bir anlayışla kavuşabiliriz. Herkes, takatine ve taliine göre edindiği mesleği ve onun yüklediği vazifeleri ilâhî bir aşkla sevmeli, bu aşkı her sevginin üstünde tutmalı, bu ugurda bütün enerjisini harcamalıdır.

Herkes diyorum. Çünkü cisimler zerrelerinin, milletlerde ferdlerinin değerleriyle paha kazanırlar:

KUVVETLİ FERT, KUVVETLİ MİLLET

Gençlere meslek ve vazife aşkını sindirmek, yalandan ve riyadan nefret ettirmek için yaşlı başlı insanlarımızın her vesile ile söylemeleri ve

yazmaları kendileri için bir borçtur. Ben fırsat buldukça bu borcumu ödemeye çalışırım. Bazı topluluklar karşısında söylediğim bu türlü sözlerin o anda uyandırdığı coşkun gösteri ve heyecanı ile kalmıyarak iyi ve kuvvetli izler ve akisler bıraktığını bildirenler ve bunların bir kitapcık halinde toplanıp yayınlanmasını benden sözle ve yazı ile isteyenler az değildir. Bu sayın vatandaşlar, diyorlar ki:

«Sözleriniz yazılı olarak bir arada ellerde bulunsun, dillerde işlensin, gönüllerde ve zihinlerde yerleşip kalsın.»

Doğrudur, umalım ki bu gönüllerde ve zihinlerde yerleşen sözler hareketlerde de belirsin.

Sevgili vatandaşlarımın güzel isteklerine uyarak hitabelerimden bazılarını bir araya topladım ve bu kitapcığımı yayınladım.

Benden «TÜRK GENÇLİĞİNİN ÜLKÜSÜ NE OLMALIDIR?» sorusuna cevap bekleyenler, «KUVVETLİ TÜRKİYE»ye erişmek için tutulması gereken yolların istikametlerini de bu kitapcıkta çizilmiş bulacaklardır.

Erenköy 23 - Temmuz - 1947

K. Karabekir

TÜSTAV

İçindekiler:

I — Harp Okulu diploma töreninde [*]

II — Harp Akademisi » »

III — Tıbbiyeliler bayramı töreninde

IV — Hasanoğlan Enstitüsünde [*]

V — Yedek Subay Okulu diploma töreninde

VI — Kartalda [*]

VII — Yalovada [*]

TÜSTAV

[*] O andaki arzu üzerine olduğundan tasarsız söylenmiştir.

I

Harp Okulu Diploma Töreninde

Ankara

(30 Ağustos 1946)

TÜSTAV

Değerli gençler, Kahraman Subaylarımız:

Heybetli olduğu kadar da kutsal olan bu topluluğun şu anda bende yarattığı duyguları sizlere açıklayarak bu topluluğu böylece bir iç âlemde bulundurmayı istiyorum.

Bugün yirmidördüncü yılını kutladığımız büyük zaferimizi yaratanlarla ordu saflarına karışacak olan siz genç subaylarımız arasında hemen kırkbeş yıllık bir zaman mesafesi vardır. Birkere bir eski askeri sizlerin çağına doğru gerilere çekerek Türk tarihinin muazzam hâdiselerini anmak; sonra da siz genç Kahramanlarımızı bizim yaşlarımıza doğru yürüterek mubarek vatanımızın ve şerefli milletimizin istikbalinde sizleri hayalen seyretmek çok zevkli ve çok faydalı olacaktır. İstiklâl Harbi, Birinci Cihan Harbi, Balkan Harbi, İtalyan Harbi birbirine sıkısıkıya bitişik dış felâketlerdi; Arap, Arnavut, Ermeni, ırk ihtilâlleri ve cehalet yüzünden öz Türkler arasında çıkan 31 Mart irticaı da bir zincir gibi biribirine bağlı iç felâketlerdi. Hürriyet mücadelesi ise en büyük şerefli ordu saflarına borçlu olan bir kahramanlık menkibesi idi. İşte bu badireler içinde bugün sizlere emanet edilen Türklüğü kurtarmak ve yüceltmek büyük komutanlarımızı böylece anıp ölmüşlerinin ruhları önünde eğilerek eski askerlerin hayatlarını topluca önünüze sermiş bulunuyorum. Gerçi burada bizler Harp Okulunun yüzbirinci yılını kutluyoruz. Fakat Türk Subayları ve Komutanları yalnız buradan yetişmemiştir. Akıncılardan Yeniçerilere; Asya'dan Tuna'ya kadar heryerde herzaman yetişip yücelmiş büyükler ve komutanlar vardır. Bütün bu kahramanların ruhları başlarımızın üstünde titreşmektedir. O büyük ölüler kafilesinin içinde, tarihin alabildiğine derinliklerine doğru ne büyük Türkler var.

Değerli gençler! İşte o büyük ruhlar huzurunda

sizleri de biz yaşlılara doğru hayalen yürütmek istiyorum. Bu yürüyüşte aranızdan yetişecek büyükleri şimdiden kutlarım. Türk Ordusu Garp medeniyetine ilk önce girmiş bir varlıktır. İlk önce ecnebî uzmanlar orduya getirilmiştir. Avrupaya ilk giden gençler, ordu mensuplarıdır. Gene memlekete ilk terakki eserlerini onlar getirmişlerdir. Bugün de millet, dişinden, tırnağından artırdığını orduya vermekte tereddüt etmiyor. Haklı olarak milletin de barışta ve savaşta ordusundan ve hele onun genç subaylarından istediği şeyler vardır: Türk ruhunu ve Garp zihniyetini en iyi ve en evvel mezç etmiş Türk subaylarından, milletin kadınları, çocukları, yaşlıları herkesten evvel ve fazla hürmet beklerler.

Subay Türk milletinin faziletini ve kahramanlığını temsil eder. Ordu saflarına karıştığınız ilk günden sizlere öbek öbek saf vatan çocukları teslim edilecek, sizler, onları bir baba şefkatiyle seveceksiniz. Onlar sizin şefkatinize muhtaç ana - baba kuzularıdır. Onları aslanlaştıracak olan sizlersiniz. İncinmiş bir ruh, kırılmış bir benlik bir insanın kabiliyetini bazan sıfıra indirir; hattâ onu tersine de çevirebilir. Erlerinizi baba şefkati ve öğretmen dikkatiyle yetiştirmek, üstün değerlere ehliyetli kılmak ödevinizdir. Milletin sizden istediği fazilet, saygı, feragat ve fedakârlıktır.

Muharebelerde sizleri bölüğünüzün, taburnnuzun size emanet edilmiş olan alay ailesinin kutsî bir varlığı olan Sancağınızın başında, eşsiz bir kahraman gibi görüyorum. Tümen, Kor., Or. komutanları da içinizden çıkacaktır. Genel Kurmay Başkanlığına ve Başkomutanlığa gene birgün sizlerden biri ulaşacaktır.

Karşınızda bulunan üniformalı ve üniformasızlar, ruhları bizim bugünkü törenimize katılanlar, bütün bu

varlığımızı özleyen ve gözleyen millet, sizden bir dilekte bulunacaktır. Ben bütün onlar adına söyleyeyim:

ORDUMUZDA İSTİKLÂL HARBİ RUHUNU EBEDÎ OLARAK YAŞATACAKSINIZ.

Bu şu demektir ki barışta faziletli ve feragatli ve savaşta eşsiz bir kahraman olacaksınız. Bügünkü Türklüğü yaşatanlar böyle yaptılar. Bütün millet de sizden haklı olarak bunu ister.

Size bu kutsal varlık içinde sağlık ve başarılar dilerim.

TÜSTAV

II

Harp Akademisi Diploma Töreninde

Ankara

(31 - Ekim - 1946)

TÜSTAV

Değerli arkadaşlar:

Yüzüncü yılını kutladığımız Harpakademisinin diploma töreninde bana verdiğiniz diploma dağıtımı gibi şerefli vazifeden dolayı bütün akademi ailesine karşı şükranlarımı sunarım.

Hiç birimizin hiç bir zaman unutamıyacağımız bir ana hakikat vardır ki memleketimizin yüz yıldanberi uğraştığı ileri memleketler idaresini kabulde, hürriyet ve istiklâl tehlikede olduğu zaman milletimize öncülük etmekte kurmaylarımızın gördükleri vazifeler tarihimizde pek şerefli yerler tutar. Dünya durdukça hür ve müstakil yaşayacak olan Türk milleti, tarihinde her zaman için yine öyle şerefli yerleri sizlere vermiş bulunuyor.

Mesleğinizin en yüksek bilgilerilerile kudretlenmiş olarak ordu saflarına dönüyorsunuz. Çok şeyler öğrendiniz. Harplerin siyasî sebeplerini ve askerî hareketlerini tetkik ve münakaşa ettiniz ve bu arada her milletin en kudretli komutanlarını hattâ harp dahîlerini de tenkit ettiniz. Bu çalışmalar, bu araştırmalar dimağlarınızda kuvvetli mantık ve çok hassas bir tartı kudreti yarattı. Artık en yüksek kurmaylık ve komutanlık makamları zamanla sizleri bekliyecektir.

Sükûnetle, intizamla, dikkatle çalışmak ve her şeyi yerinde tutmak ve vaktinde yapmak, karar vermeden önce lâzımı kadar düşünmek, düşünmenin tereddüt şekline dönmemesine dikkat etmek yani karar zamanı geldi mi artık düşünmeğe son vermek, üzerine düşen vazifeleri yaparken sorumluluk korkusuna kapılmamak, bilâkis sorumluluğu sevmek, doğru bir fikir karşısında fikrini tashih etmek gibi esasları nazarî olarak öğrendiniz ve belki bunları az çok ötedenberi kendinize güzel huy da edinmiş bulunuyorsunuz.

Benim kırk yıldan önce geçen okul hayatımdaki ve

sonra da ordu saflarındaki müşahede ve tecrübelerim şu anda hatırımda canlanmış olduğundan faydalı olacağını sanarak sizlere açıklamak isterim:

Harp Akademisi masalarında dünyanın harp dâhîlerini dahi tenkit ede ede bazı kimseler daha genç yaşında kendilerini onlarla bir hizada görmek ve hattâ bazı insafsız düşünenler kendilerini onlardan üstün dahi bulmak dalâletine kapılırlar ve artık kendilerinden başkasını beğenmezler ve en yüksek kurmayları ve komutanları kendinden aşağı görürler.

Bu hal o gibi kimselerde farkında olmamaksızın gurur, kin, sabit fikirli olmak gibi kötü huylar yaratır ve yaş ve mevki yükseldikçe bu huylar dimağda kökleşir.

Halbuki her olgun insanların ve belki de onlardan fazla olarak kurmaylardan ve komutanlardan herkesin arayacağı ve bekliyeceği kötü huylar değildir. Makam yükseldikçe gurur değil tevazu, kin, değil af, sabit fikir değil doğruyu ve gerçeği kabul gibi hasletlerdir.

On binlerce, yüz binlerce insanı idare edecek olanlar iyi bilmelidirler ki insanların en aşağı derecedeki yerde bulunanları dahi cansız birer makine değildir. İnsanı işleten ve hele onu ölüm karşısında şevklendiren kuvvet kaynağı ruhlarıdır.

Bir kurmay ve bir komutan emrindeki kuvvetin maddî cephesi kadar manevî cephesini de iyi bilmeli ve bir düzüyede onu iyi beslemelidir. Muvaffakıyetin sırrı maddî ve manevî kudretleri bir hizada tutabilmektedir.

Kurmaylık, hekimlikten operatörlükten daha dikkat ve titizlik isteyen bir meslektir. Çünkü ufak bir dikkatsizliğin, ufak bir yanlışlığın ortaya çıkaracağı felâ-

ket onlarınkinden kıyas kabul etmez derecede büyük ve şümullü olab lir.

Askerlik hayatımda hemen her kademenin kurmaylık ve komutanlık vazifelerini birinden diğerine geçmek taliine mazhar olarak edindiğim tecrübelerin özetini söyliyeyim:

Komutanile candan sevişmeyen bir kurmay bulunduğu vazifede muvaffak olmak şöyle dursun büyük zararlara, tehlikelere de sebep olabilir. Çünkü aradaki anlaşmamazlık ve sevişmemezlik derhal karargâhı da ikiye ayırır ve daha ilk günden başlıyan ahenksizlik komutalarındaki kıtaların samimî birliğini de bozar. Ve en az iki taraftan biri ve bazan da ikisi bu samimiyetsizliğin kurbanı olur gider.

Bir karargâh bir aile samimiyeti ister. Bunu yaratacak komutanla kurmaydır. Fakat yaratılamazsa sorumlu daha çok kurmaydır. Komutanın omuzlarındaki yük daha ağırdır. Hele nazik ve tehlikeli durumlarda komutan çok samimî yardıma muhtaç olacak kadar dimağan yorgundur ve belki de bitkindir. Bir kurmay hiç bir zaman komutanına şu veya bu düşünce ile dalkavukluk etmiyeceği gibi onu küçük te görerek fıkir tahakkümüne kalkışmamalıdır. Doğruluğuna kani olduğu fıkrinde nazik ve samimî sebat edebilir. Fıkirlerini nezaketle ve açık yürekle söylemek kurmaylar için bir meziyettir. Komutanın emirlerini derhal tekrarlıyarak not etmek ve iş takvimine yazıp sıralamak ve yapılanları komutana arzetmek te aradaki samimiyeti arttırdığı kadar işleri unutulmak, ihmal olunmak gibi münasebetsizlik ve intizamsızlıklardan kurtarır.

Kurmay karargâhındaki ve komutasındaki istidatlı subaylar Harp Akademisine hazırlamanın maddî ve

manevî zevk ve heyecanını da duymalıdır. Bu çalışma onu subaylar gözünde çok da yükseltir ve sevdirir.

Kendini astına üstüne sevdiren ve makamlar arasında samimiyet bağı olan bir kurmay için yenilmiyecek hiç bir zorluk olamaz.

Şunu da eklemeliyim ki bir ordunun kudreti, kurmaylarının hepsinin aynı çırpıda olmasile en yüksek seviyeye çıkabilir. Gelen gideni aratmamalıdır. Gelen ne ise giden de o olmalıdır.

Size yüksek başarılar ve sağlıklar dilerim kurmay arkadaşlarım.

TÜSTAV

III

Tıb Fakültesi Kuruluşunun 120 inci Yılında

İstanbul

(14 - Mart - 1947)

TÜSTAV

Genç Tıbbiyeliler:

Türkiye Büyük Millet Meclisine ve onun Hükûmetine ve Devlet Reisine karşı gösterdiğiniz coşkun sevgi ve saygılarınıza teşekkür ederim. Arzunuz üzerine size karşı olan duygularımı açıklıyorum.

Değerli arkadaşlar:

120 inci yılınızı kutlarken derin bir sevgi ve saygiyle beni de aranızda bulunmaya davet ettiniz. Hakkımda göstermekte olduğunuz içten sevgilerinize ve yüksek duygularınıza karşı candan teşekkürlerimi ayni sevgile size sunarım.

Tıbbiye çatısı altından geçen insanlar, hangi milletten olurlarsa olsunlar ferdce veya toplulukla her yerde milletlerarası ençok sevgi kazanmış insanlardır. Çünkü san'atınız, insanları bir numaralı düşmandan korumak ve kurtarmaktır. Herkes sizi insanlığın bir numaralı yardımcısı olarak tanır ve sever.

Aynı yurdun çocukları olduğumuzdan, sizlere karşı olan sevgimize ise had ve ölçü yoktur.

Bir hasta hangi milletten olursa olsun inandığı bir hekime başvurmaktan çekinmez ve ona hayatını teslim eimekten endişe duymaz. Bu güven başka kimlere olabilir?

Hekimler dahi kendilerinden şifa bekliyen, daha doğrusu pençesine yakalandığı hastalığın amansız ıstırabından kurtararak eski hürriyetine kavuşmak için yardım dileyen hastalarının milliyetini ayırdetmeksizin onların derdi ve elemlerile savaşırlar, hastalarına iğneler batırırlar, kanını alırlar, biçak vururlar, belkide mühim bir uzvunu keser atarlar. Fakat bütün bunlar hastalarına elem vermek, ölüm getirmek için değil onların ızdıraplarını dindirmek, onlara can vermek, onlara şifa vermek,

onları hürriyetine kavuşturmak için yaptıkları ilâhî hamlelerdir.

Sizler, ellerinizle maddî yardımlar yaparken dillerinizle de hastalarınızın ve hasta olanların hayatile ilgili olanların ruhlarını da teselli ve tedavi edersiniz.

Doğumundan önlümüne kadar sizlerin yardımcı ellerinize teselli edici sözlerinize ve şefkatli bakışlarınıza muhtaç olmıyan bu dünyada kim vardır? Daha gözlerini dünyaya açmadan önce şefkatli ellerinizle onu okşıyarak dünyaya kolay ve tehlikesizce gelmesine çareler ararsınız. Sonra da bebek halinde, çocuk halinde, genç halinde ve hattâ ölünceye kadar her çağında maddî manevî yardımlarınızı esirgemezsiniz.

Birgün olur, karşınıza belki hoşlanmadığınız bir kimse de sizden şifa dilemeğe gelir. Mesleğiniz kin ve intikama asla müsaade etmez. Esasen Türkün geleneği de kim olursa olsun âcizlere, bitkinlere karşı hınç almayı değil acımayı ve yardımı emreder. Aydın bir insanın daha genç yaşlarında yüksek ve asîl bir ruh taşımaya ve hassas bir kalb sahibi olmaya çalışması kendisi için bütün hayatı boyunca en büyük kazancı ve en büyük bahtiyarlığı değil midir?

Gene birgün olur bir baba kızını, bir koca eşini, bir kardeş hemşiresini sizlerden şifa dilemeğe getirir. Ellerinizin tuttuğu, kulaklarınızın dinlediği, gözlerinizin üzerinde gezindiği bu vücutlar sizlere mesafesiz ve vasıtasız olarak teslim edilmiş kutsal emanetlerdir. Siz onları ananız veya hemşirenizden ayırdetmezsiniz.

Her kim olursa olsun herkes için fazilet denen şey şahsının da milletinin de ayakta durabilmesi için bir kudrettir. Fakat sizler için fazilet bütün varlığınızdır. Bir an iç âlemimize çekilerek şu tabloları seyredelim:

Hasmı dahi olsa ona hürriyetini vermek, emanet-

lerine hizmet değil onları korumak ve şifa vermek... Ne ulvî ne ilâhî şeylerdir.

Esasen yüksek seciye, sonsuz feragat ve fazilet sahiplerinin duyacağı vicdan hazzı bütün ömürleri boyunca duyacakları zevklerin en büyüğüdür.

Yüksek ruhlu gençler! 120 yıldır, asîl ruhlu ölülerinizin veya henüz yaşayan ve sizlere feyiz veren hocalarınızın ve meslektaşlarınızın Türk milletinin kalkınmasındaki şerefli hizmetlerini de bu arada anmayı bir borç bilirim.

Halkımızın sıhhî durumu ile uğraşırken onların fikrî ve içtimaî kalkınmalarında çalışmak ne şerefli bir iştir. Hastanız ve onun etrafında çırpınan yakınları yalnız sıhhat ve şifa bakımından değil, her hususda sizlere inan ve güvenini bağlamış bir haldedirler. Her husustaki sözlerinizin onlar üzerindeki tesirleri çok derin olur.

Bir milletin kalkınmasında olduğu kadar sarsılmasında da en büyük rolü sizin mesleğinizin oynadığını her millet görmüş ve anlamıştır. Yıkıcı, çöktürücü propagandaların kendi fikir lâboratuvarında hakkiyle işlemek lâzımdır. Milliyet aşkını ve yurtdaşlar arasındaki sevgiyi hastalarınıza da bir düzüye alevlemek sizler için ikinci bir şerefli vazifedir.

İnsanların bir numaralı yardımcısı olan Tıbbiyeliler! Sizlere sevgilerimi sunar ve başarılar dilerim. Yüksek ölülerinizi de hayırla anarım ve yaşayan meslekdaşlarınızı da saygı ile selâmlarım.

İSTAV

IV

Hasanoğlan Köy Enstitüsünde

Ankara civarında

(20 Nisan · 1947)

TÜSTAV

Sevgili yurtdaşlarım ve sevgili evlâtlarım:

Hepinizi sevgi ve saygı ile selâmlarım. Sonra bu varlığı ortaya koyan, koruyan ve durmadan bir düziye ilerletenlere şükranlarımı sunarım.

Yaşamak hakkı fertlerin ve milletlerin bir düziye ileri hamlelerile kazanılır. Ferdler ileri hamlelerinde fikirleri ve enerjilerile muvaffak olurlar, Cemiyetler, cemaatler ve milletler ise bunlardan başka içten birbirine karşı sevgi ve saygı duygularına da muhtaçtırlar.

Sizin maddî olarak ileriye hamleler attığınızı yeni eserlerinizi görerek hayranlık duyuyorum. Manevî cepheden de hız almış olduğunuzu bakışlarınızdan anlıyorum. Milletler kendi ileri hamlelerinde « BİRLİK KUVVETTİR » düsturuna sarılmak zorundadırlar. Böyle yapan milletlere zeval yoktur. Bu vecizeyi, gençler, siz de hatırınızdan çıkarmayınız. Bir parmak zayıftır. Fakat beş parmak bir arada toplanınca kuvvetli bir yumruk olur. Türk milleti tarihin derinliklerine doğru daima birbirini severek ve sayarak ileri hamleler atmıştır. Bugünde yarında ve ebediyete kadar da hamlelerini böyle atacaktır.

Bir tehlike karşında fakiri, zengini, genci, ihtiyarı, cahili, bilgini ile bu millet birbirini severek ve sayarak sarsılmaz tek cephe kurar. Ancak bu suretledir ki önümüze çıkacak engelleri aşarız veya çiğner geçeriz.

Millî hamlelerimizin Türk birliğinin iskeletini ilk tahsil görenler teşkil eder. Sizler de bu iskeletin kurucularından olacaksınız. Herhangi bir uzuvda bir ameliyat olabilir, yeter ki bu iskelet sağlam kurulmuş olsun.

Çalışmalarınızda muvaffak olmanızı ve daima maddî ve manevî saadette bulunmanızı dilerim. Varlığınız bizler için takdir ve iftihara değer.

V

Yedek Subay Okulu Diploma Töreninde

Ankara
(22 · Nisan · 1947)

TÜSTAV

Değerli gençler:

Diplomalarınızı verirken sizlerle birer lâhza dahi olsa yakından göz göze gelmiş ve her birerlerinizin asîl çehrelerinizi görebilmiş oldum. Bakışlarınızdaki ve durumlarımızdaki ağırbaşlılık ve heybet Türk kahramanlarının bütün vasıflarını taşıdığınız hakkında insana inan veriyor. Ordumuz sizleri bağrına basmakla övünecek, milletimiz de her zaman sizlere güvenecektir. Çünkü Türk subaylarından beklenen maddî ve manevî her yüce varlığı artık bu kutsal çatı altında kazanmış bulunuyorsunuz.

Sizleri sevgi ile kutlarken sizleri yetiştiren komutanınıza ve subaylarına, eğitim ve öğretmenlerine de takdir ve teşekkürlerimi sunarım.

Her birerleriniz esasen birer meslek sahibi olmak bahtiyarlığındasınız. Şimdi de subaylık şerefini kazanmış bulunuyorsunuz. Şu halde gerek ordu safları içindeki hizmetleriniz sırasında ve gerekse serbest hayatınızda sizlerden herkes daha çok şeyler beklemekte haklıdır. Ordu içersinde medenî bilgilerinizin olgunlaştırdığı dimağınızla saygı ve sevgi kaynağı olacaksınız. İstirahat zamanlarınızdaki sohbetleriniz arkadaşlarınız arasında geniş ve tatlı ufuklar açar. Fakat meslekî bilgileriniz sizlere asla gurur vermesin. Askerî ödevleriniz sırasında sizlere komuta edenlerin meslekî bilgilerinin ve tecrübelerinin sizden üstün olduğunu hatırdan çıkarmıyarak her hareketinizle kendinizi sevdirmeniz başlı başına sizler için bir ödevdir. Bir ordunun kudreti herşeyden önce içten gelen sevgi ve saygı bağlarının kuvveti derecesile ölçülür. Karşılıklı inanç için içten sevgi şarttır. Halk arasına karıştığınız zamanlarda dahi her yerde ordudan aldığınız feyizle disiplin ve saygı örneği olacaksınız.

Ordular yarım yüzyıldanberi silâhlı millet haline gelmeğe başlamıştı. Bugün ise artık ordu ayrı bir sınıf değildir. Milletin nöbet bekliyen bir parçasıdır. Bunun için herkes hayatında er veya subay olarak genç yaşında ordu saflarına katılacak ve bu kutsal çatıların altında toplanacak ve kanına asker kazanından aş katacak ve kalbine asker kardeşliğinden sevgiler doldurracaktır.

Bu ne demektir? Bunu birbirimize dahi olsa söylemenin ve tekrar etmenin zevkini tazelemek çok hoş bir şeydir.

Bir kazandan yemek, bir çatı altında yatıp kalkmak ve feyiz almak, bir arada vatan savunması usullerini öğrenmek öyle bir ibadettir ki onun maddî faydalarını ve medenî zevklerini ancak tadanlar bilir.

Genç arkadaşlarım!

Sizinle aramızdaki duruş mesafemiz birkaç metredir. Fakat hayattaki zaman mesafemiz kırk yılı aşmıştır. Hayatın bir takım tesadüfler ve tecrübeler yığınlarını sizler de aşacaksınız. Öğütlerimiz sizlere tam bir klavuzluk etmese bile bir ışık verebilir. Her birerleriniz için ayrı ayrı sanılan yolların millî bakımdan tek hedefe uzanan benzer yollar olduğunu ve bu çetin yolları aşarken bir birinize benzemek ve yardım etmek ve sıkı durmak zorunda olduğunuzu hatırınızdan çıkarmamalısınız. Gevşeklik ferdi olduğu gibi milleti de yere serer. Kendinize güvenmelisiniz ve kazançlarınızı alnınızın terile ve sırf kendi emeğinizle elde etmelisiniz. Bir şeyi hak etmek böyle olur. İltimasla, yalan dolanla kazanılan şeye hak demeyiniz. Bu bir gasıptır. Gasıpların çok olduğu bir vatan en nazik yerinden yaralı demektir. Bu yara milleti sarsan ve yere seren en büyük bir felâket haline de dönebilir.

Gençler!

Karşılaşacağınız güçlükler ne kadar çetin, gideceğiniz yerler ne kadar ıssız ve sarp olursa olsun alnınızı asla eğmeyiniz. İyi biliniz ki zekâ, güçlükleri yene yene parlar ve enerji güçlüklerle savaşarak bilenir ve çelikleşir. Eliniz, kolunuz ve fikriniz sağlam oldukça bu dünyada yenmiyeceğiniz hiç bir zorluk yoktur.

İltimas ve himayeye sığınanların kayıbı bir daha yerine konamıyacak kadar büyüktür. Yalan söylemenin ve yalana inananların sonu da acıklı olur. Düşünerek söylemeğe, dinlediklerini de muhakeme etmeğe gayret etmelisiniz. Çok söylemekten ve iddia etmekten kaçınınız. Fikirlere hürmet ediniz. Hattâ kabul etmeseniz dahi.

Kendinizi yüksek göstermek için başkalarını alçaltmak gayretinde bulunmak küçüklüktür.

Emrinizde bulunanlar ancak çerçevelenmiş bir takım ödevlerin yapılması için sizin astınızdır. Onların benliğini kendinizinki gibi korumak borcunuzdur. Değil astınızla, arkadaşınızla dahi eğlenmeyiniz; kimseye hakaret etmeyiniz ve haksızlıkta bulunmayınız. Çünkü bu gibi kalbi kırılmış insanlar bir gün o acıyı size daha ağır bir bedelle ödetebilirler. Olgun bir insan her nasılsa kırdığı bir kalbi derhal tamirden kaçınmaz. Tarziye vermek, derhal ödenmesi lâzımgelen bir insanlık borcudur. Bunu yapmakla değil, yapmamakla insan küçülmüş olur.

Üstlerinizi daima kendinizden daha olgun görmelisiniz. Ne kadar saygı gösterirseniz o kadar sevilir ve sayılırsınız.

Ahlâk ve maneviyatın her topluluk için muvaffakıyetin ilk şartı olduğunu da bir lâhza hatırınızdan çıkarmayınız. Ve medenî kudret ve cesaretinizle bunu her

yerde ve her zaman vatandaşlara telkin ediniz. Ahlâk ve menfaat bazirgânlarının şerrinden terbiyeleri sizlere emanet edilecek olan temiz ve saf Türk gençlerini koruyacak olan bu telkinleriniz, halk arasına karıştığınız zaman yine herdem saf ve masum olan o kitle için yine ayni değeri taşıyacaktır.

İyi ahlâk, her yerde ve her millette daima en değerli bir varlıktır. Her başarının anahtarı olan doğruluk ve vazife aşkını ancak iyi ahlâk yaratır.

Değerli gençler!

Sizlere gerek askerlik ve gerekse sivil hayatınızda başarılar dilerken istiklâlimizin kurtarıcısı ve her an da koruyucusu olan kahraman ordumuzu saygı ile selâmlarım.

Barış ve savaşta çok yüksek hizmetler gören ve kahramanlıklar gösteren ordu subaylarımız arasında fedakâr yedek subaylarımızı da anarım. Ve sağ olanlarına sevgi ve selâmlarımı, hakkın rahmetine kavuşanların da ruhları önünde eğilerek saygılarımı sunarım.

TÜSTAV

VI

Halka hitabelerimden

Kartal - İstanbul

(26-Mayıs-1947)

TÜSTAV

Sevgili Hemşehrilerim:

İstanbul Milletvekili sıfatiyle her yıl güzel Kartalımıza da gelirdim ve içlerinizden bir kısmiyle görüşmek fırsatını bulurdum. Fakat bu sefer, ilçeniz halkının büyük bir topluluk helinde beni davet etmesi sizlere karşı olan sevgimi yakından göstermeyi mümkün kıldığından hepinize teşekkür ederim. Bu davetiniz başkanı bulunduğum Büyük Millet Meclisimize karşı gösterilmiş sevgi ve saygı eseri olmasından dolayı da ayrıca şükranlarımı sunarım.

Sevgili Kartallılar!

Her İstanbullu gibi ben de Kartalı ve sizi çocukluğumdanberi tanırım ve severim. Çünkü büyük inci taneleri gibi Marmara denizine çakılmış görünen güzel adalarımızın ziynetlendirdiği Kartal ilçesi ve onun çalışkan halkı İstanbulun çeşitli güzel sebzelerini yetiştirir ve İstanbul halkına tatil günlerinde neeş'e ve istirahat bahşeder.

Benim sizlerle candan bağlılığım Birinci Cıhan Savaşı ilk zamanlarında Tümen Komutanı olarak aranızda bulunduğum sıralarda başlamıştır. Karargâhım burada Kartalda idi. Pendikte, Yakacıkda ve hemen ilçenizin her tarafında alaylarım ve kıtalarım bulunuyordu. Sahillerde hâlâ izlerini gördüğünüz siperleri benim askerlerim kazmıştı. O zamandan unutulmaz hâtıralarım vardır. Meselâ: Bir gece Pendikte deniz üstündeki bir gazino müsamere esnasında çökmüş ve Tümen bandosu olduğu gibi denizde elbiseleriyle banyo etmişlerdi. Benim oturduğum köşe çökmediğinden bu eğlenceli kazadan mahrum kalmıştım. Aranızda o günleri yaşayanlar çoktur Belki de buradan şile sahillerine oradan da Çanakkaleye benimle beraber giden silâh arkadaşlarım şimdi aranızda karşımdadırlar.

İlçeniz halkının herzaman bizlere karşı olan sevgi ve yardımlarını heryerde şükranla anarım.

Şimdi size duygularımı açıklayayım: Millî sevgiden doğan millî birliğin ve bundan kuvvet alan millî ifadenin ne büyük bir kudret olduğunu ve en büyük istilâ kuvvetlerinin bile onun karşısında geç de olsa, güç de olsa mutlaka eğilmek zorunda bulunduğuna İstiklâl Savaşımız en canlı şahittir.

İçden sevgi bağlarını gevşeten milletlerin ise nasıl çöktüğünü gördük ve görüp duymaktayız da. Bir ferde olduğu gibi bir millete de felç gelebilir. Sevgi bağlarını gevşetmiş olan bir millet meflûç demektir. Artık onun kalkınmasına ve savunmasına imkân yoktur.

İki insan şu ve bu sebeplerle birbirine darılabilir. Olgun olmayan bazı hırçın kimseler birbirine düşman da olabilir. Fakat topluluklar arasına girecek düşmanlık bir millet için felâketler doğurur.

Partiler arasındaki kin ve nefretin Türk Milletine neye mal olduğunu sevgili İstanbul Hemşehrilerim iyi bilirler. Bu suretle Türk milletini zafa düşürerek faydalanmak istiyenleri de iyi tanırlar.

Fikir ayrılığı bir millet için feyizli hamleler de yaratır. Fakat fikir ayrılığını ele alarak partiler arasındaki millî sevgi bağlarını kırmak istiyenler, bilerek veya bilmeyerek millî felâketimizi hazırlamış olurlar.

Bir millî hudut içinde yaşayanlar, tıpkı bir çatı altında yaşayanlar gibi birbirine sevgi ve saygı beslemelidirler, Bir çatı altındaki anlaşmazlıklar, patırdı gürültüler, kin gütme ve intikam beslemeler, bütün çatı altındakilerin ızdıraplarını artırır ve sonu önceden tahmin olunamayan felâketlere yol açar.

Parti gayreti güdüyoruz diye yanyana çift süren-

leri, bağ belleyenleri veya çarşıda komşu dükkân sahiplerini veyahut bir makine başında, bir iş etrafında çalışan temiz kalpli yurtdaşları, birbirinin canına susamış bir hale getirirsek millî bünyeye nüzül isabet ettirmiş oluruz.

Demokrasi hayatımızı genişletelim; fakat kardeşlik duygularını hırpalamıyalım ve millî sevgilerimizi söndürmiyelim.

Sizleri bir kardeşlik havası içinde selâmlamakla çok mesut ve bahtiyarım. Bugün aranızda geçireceğim saat benim için çok şerefli ve çok da sevimli bir hâtıra olacaktır.

Çok yaşayın Kartallılar.

TÜSTAV

VII

Halka Hitabem: Kurtuluş Yıldönümünde

Yalova

(19 · Temmuz 1947)

TÜSTAV

Sevgili ve Kahraman Yalovalılar:

Her yıl Kurtuluş gününü kutlamak ile vatan uğrunda şehit olanlarımızın ve sonradan ölen gazilerimizin ruhlarını şadediyoruz.

Henüz sağ bulunan gazilerimize de zevkli heyecanlar tattırıyoruz. O günleri görmemiş olan yeni nesillere de herhangi bir tehlike karşısında millî birliğin lüzumunu tekrarlamış oluyoruz.

Gelenek olan bayramları kutlamaktan asıl gaye de ferdler arasında vakit vakit hasıl olabilen dargınlıkları, zevk ve heyecan içinde, o sevinç günleri hürmetine gidermek ve kardeşlik bağlarını tekrar perçinlemek değil midir ?

Kurtuluş bayramları millî kardeşliğin can ve yürekten cihana karşı ilânına da vesile oluyor. Yurdumuzun her köşesi, her bucağı millî kahramanlık menkibeleriyle doludur. Sizler de buralarda kahramanlık gösterdiniz. Bütün bunların toplamı Türk milletinin hiçbir tehlike karşısında yılmadığını ve yılmayacağını gösterir. Çünkü Türk milleti tehlike karşısında bir vücut halinde Türk bayrağı altında savunmayı bilir ve ona daima da hazırdır.

Kurtuluş bayramınızdaki heyecanınızı, beni de aranıza alarak tattırmış olduğunuzdan hepinize teşekkürlerimi sunarım.

Varolun sevgili Yalovalılar.

TÜSTAV

Ülküye Doğru...

TÜSTAV

İleri Milletlerin birçok yetiştirici vasıfları arasında basım ve yayıma verdikleri önem; en ön safta yer alır. Yayım hayatında pek çok değer kazanan emeklerin verimleri de (hitabeler), (hâtıralar) ve hayattan alınan derslerin «kestirme ifadeleri» halinde belirirler.

Hitabeler; sezişli, canlı ve çekici sözlerdir.

Hâtıralar; geçmişten kalan izlerdir.

Kestirme ifadeler; ata sözü, öğüt dediğimiz yol gösterici miraslardır.

İşte yeni yetişen nesiller, Millî ışığı bu kaynaklardan alırlar.

Toplum içinde üzerlerine büyük ödevler ve görevler yüklenmiş, hayat kavgasında ön saflarda yer tutmuş bulunanların sözleri; yalnız havaya serpilerek dağılmışsa, onların millet için pek değerli olabilecek bilgileri ve belgeleri kendilerile birlikte toprağa gömülmüş veya yabancı ellere geçmiş de kendi yurtlarında bir iz bırakmamışsa yine onların hayattan, deneye deneye edindikleri olgun görüş ve sezişlerin özünü yeni nesillere göstermek üzere yayımlanmamışsa; yetişmekte olan nesiller; o «yetişmiş» fakat «kısır» kalmış büyükleri; «ödevlerini yapmamış birer suçlu» gibi tanımakta haklı çıkarlar.

Yaşlı başlı insanlar, millî hayatın zaruretlerini, türlü çetinliklerini ve çarpışmalarını, denemelerini, ardı arası kesilmeden sözle, izle ve özle açmalıdırlar ki olgular; ortaya çıksın, hakikatler belirsin ve bunların üzerinde serbest tartışmalar yapılarak düşünceler uyuşukluktan kurtulsun, muhakemeler canlansın.

Dünyayı yalnız yabancı gözü veya yabancı söziyle görüp öğrenmek, yabancı düşüncelerle bezenip övünmek, millî bünyeyi de çok hırpalar. Tarihini yabancı kaynaklardan derleyip toplamaya çalışmak acısını bile tatmış bir milletiz. Hayatın felsefesini de o kaynaklardan çekip durmaktayız. Bu hal, böyle giderse gelecek nesiller; içinde yaşadığımız zamanların tarihini, yaşama ve ilerleme ülkülerini de yine yabancı kaynaklarda arayacaklardır. Bu kaynaklar bizim için; saf ve berrak ve kurtarıcı, ilerletici olabilir mi?.

Bu şartlar altında yalnız taklitçi bilgilerle klâsik anlayışlarla millî hayata doğrulma gösterilebilir mi?

İçten ve dıştan hayatın binbir cilvesiyle karşılaşmış, savaşmış, yenmiş veya yenilmiş, ilk safları tutmuş insanlarımızın sözleri, anıları öğütleri; gençliği bir düziye beslemezse, hele gençler, kendi erini bunlara muhtaç saymıyacak derecede gurura kaptırmış, kendilerinden geçmiş olurlarsa muhakeme kudretlerine kim güvenebilir? Ve millî hayatin gelişmesinde kendilerinden ne beklenebilir?

Olguların deyimi olan hakikatleri aramıyanlar ve benimsemiyenler; çocukluk saflığından ve koyu cahillikten kurtulamazlar. Böyleleri; hayatın çetin hâdiseleri karşısında kendi zanlarının, hürafelerinin ve küçük kabiliyetlerinin karanlığı içinde bunalıp kalırlar. Tek başlarına başarma yolu bulamıyacaklarından çok defa yenilirler; hattâ tabiatın sert silleleri altında gafletlerinin ve gururlarının cezasını da çekerler.

Kendi milletinin ve insanlığın görmüş, geçirmiş, olgunlaşmış, sorumün tadını almış yetişkinleriyle teması kaybetmeyi, yoksulluk sayabilenler, cemiyet içinde «Tek başına kalmak» tehlikesinden kendilerini korumuş olurlar. «Cemiyet hayatı» dediğimiz de işte budur. Bilgiyi, görüp artırmak, kaynaşmak, dayanışmak, hayat savaşında birbirine çözülmez «ittifak» bağlariyle bağlı kalmak.

Yaşlı başlıların, yetişmekte olanlara görgü yönünden de yardım etmeleri, yalnız BİR ÖDEV DEĞİL ENGİN BİR ŞEREFDİR DE.

Bu kitapcığı kabartmamak için, şimdiye kadar söylediklerimden siyasî, iktısadî veya mahallî konularla ilgili olanları ayrıca topladım.

Bunlar da başka bir kitaba yetebilirler. Bir zamanlar yayımlanmasına başladığım hâtıralarımın tamamlanması da her taraftan istenmektedir.

Büyük millî hâdiselerin içinde pişen ve çok çetin geçen hayatımın hâtıralarını ve onların bana ilham ettiği özlü sözleri; ayrı ayrı kıtaplar halinde yayımlayabilmek de benim için bahtiyarlık olacaktır.

TÜSTAV

Fiatı : 50 Kuruş